

Андрија Поповић*

Стручни чланак
УДК: 347.44:338.48
DOI: 10.46793/GP.1402.53P

ОБАВЕЗЕ УГОВОРНИХ СТРАНА ИЗ УГОВОРА О АЛОТМАНУ

Рад примљен: 14. 12. 2022.
Рад исправљен: 09. 10. 2023.
Рад прихваћен за објављивање: 27. 12. 2023.

Уговор о ангажовању угоститељских капацитета (уговор о алотману) представља специфичну врсту уговора о туристичким услугама. Поменути уговор је регулисан Законом о облигационим односима ("Сл. лист СФРЈ", бр. 29/78, 39/85, 45/89 - одлука УСЈ и 57/89, "Сл. лист СРЈ", бр. 31/93, "Сл. лист СЦГ", бр. 1/2003 - Уставна повеља и "Сл. гласник РС", бр. 18/2020.) Потреба посебног законског регулисања овог уговора је проистекла из пословне праксе. Наиме, туристичке агенције су са путницима закључивале уговор о организовању путовања. Међутим, закључивање поменутог уговора је доводило туристичку агенцију у различите врсте пословних ризика, те се у теорији и пракси појавила тежња за уговором који ће поменуте ризике отклонити. Први проблем који се могао јавити се односио на ситуацију да се путнику понуде смеиштајни капацитети, па да се након извесног времена испостави да су они попуњени. Тиме би се путник, као једна од уговорних страна, могао довести у стање правне несигурности. Са друге стране, туристичка агенција би се обавезивала да плати накнаду за све уговорене капацитете, без обзира што није успела да их попуни. Управо из потребе да се ови проблеми из праксе отклоне, настао је уговор о ангажовању угоститељских капацитета (уговор о алотману), којим су решени највећи ризици до којих може доћи приликом реализације уговорних обавеза.

Кључне речи: уговор о алотману, туристичка агенција, угоститељ, угоститељски капацитети.

* Сарадник у високом образовању на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу, aporovic@jura.kg.ac.rs.

I УВОД

Са развојем туризма и све већег туристичког промета појавила се и потреба да се законским путем установе и регулишу уговори о туристичким услугама као посебна врста уговора у привредном промету. Специфичности које ова група уговора поседује навели су законодавца да се регулисању ових уговора на значајан начин посвети. Потребно је истаћи и чињеницу да су правна правила грађанског права постала недовољна за регулисање свих спорних ситуација које се могу појавити у вези са овом врстом уговора. Експанзија туризма је довела до неопходности регулисања посебних врста уговора које ће узети у обзир све специфичности којима ови уговори обилују.

Уговор који припада поменутој групи јесте и уговор о ангажовању угоститељских капацитета (уговор о алотману). Законом о облигационим односима (ЗОО) се уговор о алотману дефинише као уговор којим се "угоститељ обавезује да у току одређеног времена стави на располагање туристичкој агенцији одређени број лежаја у одређеном објекту, пружи угоститељске услуге лицима које упути агенција и плати јој одређену провизију, а ова се обавезује да настоји да их попуни, односно да обавести у утврђеним роковима да то није у могућности, као и да плати цену пружених услуга, уколико је користила ангазоване хотелске капацитете."¹ Може се приметити да је "уговор о алотману настао прилагођавањем уговорних форми потребама туристичког промета и специфичној активности туристичких агенција на организовању паушалних путовања."²

Уговор о ангажовању угоститељских капацитета (уговор о алотману) представља формалан и двостранообавезујући правни посао што конкретно значи да се њиме стварају обавезе за обе уговорне стране.

II ОБАВЕЗЕ ТУРИСТИЧКЕ АГЕНЦИЈЕ

Основне обавезе туристичке агенције из овог уговора су: попуњавање ангажованих капацитета, обавештавање о немогућности попуњавања истих, плаћање цене и придржавање уговорених цена, достављање листе гостију, као и издавање ваучера.

A. Попуњавање ангажованих капацитета и обавеза обавештавања о току попуњавања капацитета

Основна обавеза коју је туристичка агенција дужна испунити тиче се попуњавања ангажованих капацитета. Сама та обавеза је, као једна од кључних, постављена и у Закону о облигационим односима. Поменута обавеза спада у

¹ Чл. 885 Закона о облигационим односима. У даљем тексту: ЗОО.

² М. Драгашевић, *Правни односи између хотелијера, госта и путничке агенције*, Београд, 1973, 100.

облигацију средства, јер туристичка агенција не гарантује попуњавање.³ С тим у вези, приликом извршавања ове уговорне обавезе, туристичка агенција је дужна да тесно сарађује са угоститељем и да га редовно обавештава о току попуњавања ангажованих капацитета. Због осцилација на осетљивом туристичком тржишту, туристичка агенција најчешће није у могућности да унапред преузме чврсту обавезу да попуни све ангажоване капацитете угоститеља, па се због тога, обично, закључује уговор о алотману, којим се агенција обавезује да настоји да попуни уговорене капацитете угоститеља, с правом туристичке агенције да одустане од ангажованих смештајних капацитета.⁴ Дакле, може се закључити да је туристичка агенција дужна настојати да попуни наведене капацитете. Она има могућност одустанка од те обавезе у роковима који су утврђени уговором и посебним узансама. Туристичка агенција је дужна да обавести угоститеља о немогућности попуњавања ангажованих капацитета. Другим речима, туристичка агенција је дужна да у уговореним или уобичајеним роковима обавести угоститеља о томе и да му достави листу гостију, као и да у обавештењу одреди рок до кога угоститељ може слободно располагати ангажованим капацитетима.⁵ Угоститељски капацитети који у листи гостију нису означени као попуњени, сматрају се слободним од дана пријема те листе од стране хотела за период на који се листа односи. После протеча тога рока туристичка агенција поново стиче право да попуњава ангажоване смештајне капацитете.⁶

Туристичка агенција, дакле, може само привремено одустати од коришћења поменутих капацитета а да тиме не раскине поменути уговор. Међутим, ово право је условљено слањем обавештења угоститељу. У случају да обавештење о одустанку не буде послато у предвиђеном року, угоститељ има право на накнаду штете.⁷

Потребно је да уговором о алотману буду прецизирани и рокови у којима ће туристичка агенција почети да обавештава угоститеља о току попуњавања ангажованих капацитета. Ако уговором није друкчије одређено, зависно од навика појединог туристичког подручја, агенција је дужна да почне са обавештавањем угоститеља о току попуњавања ангажованих капацитета најкасније у периоду од 30 до 60 дана пре почетка извршења уговора о алотману и да настави да о томе шаље обавештења сваких 15 дана.⁸ Уговором о алотману треба да буду прецизирани и рокови у којима туристичка агенција мора послати обавештење о одустајању од коришћења ангажованих

³ Д. Вујисић, *Уговор о алотману*, у: Услужни послови (ур. М. Мићовић), књ. 3, Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, Институт за правне и друштвене науке, Крагујевац 2014, 342.

⁴ Д. Вујисић, А. Мићовић, *Туристичко право*, Врњачка бања, 2017, 174.

⁵ ЗОО, члан 887.

⁶ ЗОО, члан 887.

⁷ ЗОО, члан 895.

⁸ Посебне узансе у туризму, *Службени гласник РС*, бр. 33/2001, узанса 94.

капацитета. Посебним узансама се прави разлика између три ситуације. Прва, када се даје отказ за читаву групу туриста и у таквој ситуацији се обавештење мора послати најкасније 30 дана од датума доласка. Друга, отказ од максимум 50% од почетне резервације најмање се мора послати 15 дана пре датума доласка, док се у трећој ситуацији отказ од максимум 25% од почетне резервације мора послати најмање 10 дана од датума доласка.⁹

Посебно правило важи за уговоре о алотману у које је унета клаузула "пуно за празно". Код таквих уговора, агенција нема право потпуног или делимичног отказа ангажованих капацитета.¹⁰ За уговоре о алотману који садрже клаузулу "пуно за празно" угоститељ агенцији плаћа провизију увећану за 10% од уговорене.¹¹

Ако агенција не искористи услуге за све госте уредно најављене према обавештењу о коришћењу, односно листи гостију, дужна је да плати угоститељу накнаду одређену уговором о алотману.¹² Накнаде за неискоришћене услуге износе: 1) до накнаде уговорене унапред; 2) у одсуству таквог договора - до две трећине цене резервисане услуге (минимум једна ноћ по отказаном госту); 3) у случају отказа три дана или мање пре датума доласка - до три четвртине од уговорених угоститељских услуга; 4) у случају превременог одласка госта или некоришћења наручених услуга, агенција ће надокнадити угоститељу губитак који је стварно претрпео, осим у оним случајевима када је до превременог одласка или некоришћења услуга дошло одговорношћу угоститеља који није обезбедио уговорене услуге.¹³ Изузетно, у случају када странке у уговору не могу да испуне обавезе из разлога више силе, изузимају се од одговорности плаћања накнаде.¹⁴

Б. Плаћање цене

Законом о облигационим односима је предвиђена обавеза туристичке агенције да плати цену угоститељу. Цена се одређује у једном износу по особи дневно, по правилу, за пансион или полупансион.¹⁵ Цену угоститељу плаћа туристичка агенција, а не путник, стога што је са угоститељем уговор закључила туристичка агенција. У том погледу се уговор о алотману често надовезује на уговор о организовању путовања.¹⁶ Ипак, путник се може обавезати да цену услуге непосредно плати и самом угоститељу уколико је ту услугу угоститељ непосредно пружио а њено пружање није произлазило из

⁹ Посебне узансе у туризму, *Службени гласник РС*, бр. 33/2001, узанса 95.

¹⁰ Посебне узансе у туризму, *Службени гласник РС*, бр. 33/2001, узанса 96.

¹¹ Посебне узансе у туризму, *Службени гласник РС*, бр. 33/2001, узанса 96.

¹² Посебне узансе у туризму, *Службени гласник РС*, бр. 33/2001, узанса 99.

¹³ Посебне узансе у туризму, *Службени гласник РС*, бр. 33/2001, узанса 99.

¹⁴ Посебне узансе у туризму, *Службени гласник РС*, бр. 33/2001, узанса 99.

¹⁵ Д. Вујисић, А. Мићовић, *op. cit.*, 178.

¹⁶ Д. Поковић, *Уговор о алотману*, Привреда и право бр. 5-6, 1984, 8.

закљученог уговора између туристичке агенције и угоститеља. Другим речима, туристичка агенција плаћа само услуге обухваћене уговором о алотману, док све остале услуге плаћа путник угоститељу непосредно (на пример, пиће или масаже).¹⁷ Законом о облигационим односима је прописано да се цена плаћа после извршених услуга. Ово накнадно плаћање цене може да изазове правну несигурност код угоститеља. Може се догодити да угоститељ пружи путнику комплетну услугу, а да у међувремену туристичка агенција постане неспособна за плаћање. Да би се заштитили правни интереси угоститеља у овој конкретној ситуацији, потребно је истаћи да се туристичка агенција обавезује да угоститељу плати одговарајућу аконтацију. Аконтација заправо треба да послужи као средство обезбеђења угоститељу да ће туристичка агенција исплату цене извршити на начин како је то уговором дефинисано и одређено. Термин "аконтација" може у пракси имати различита значења, а најчешће ће подразумевати аванс (предујам) или капару.¹⁸ У вези са тим, угоститељ може прихватање захтева за резервацију да услови плаћањем аконтације која најчешће износи 2/3 од вредности наручених услуга те да, ако није друкчије уговорено, аконтација важи као унапред плаћени део цене, из ког угоститељ има право да наплати и накнаду штете од госта.¹⁹

В. Обавеза придржавања уговорених цена

У питању је једна од специфичних обавеза којима се штите и путник и угоститељ. Заштита путника се огледа у томе да је он свакако у доста повољнијем положају од положаја који би поседовао да је непосредно закључио уговор са угоститељем. Наиме, угоститељ редовно зарачунава веће цене угоститељских услуга гостима са којима директно закључује уговор од гостију које шаље туристичка агенција. Оваква ситуација се редовно правда постојањем чињенице да туристичка агенција угоститељу шаље већи број туриста па јој се овакав вид пословања итекако исплати. На овај начин се штити и угоститељ од опасности да агенција захтева од заинтересованих лица вишу цену за боравак у угоститељском објекту, што би угоститеља могло учинити неконкурентним.²⁰

Ова обавеза директно произлази из члана 888 ЗОО²¹ у коме је прописано да туристичка агенција не може лицима која шаље у угоститељски објект зарачунавати веће цене за угоститељске услуге од оних које су наведене у уговору о алотману. Међутим, може се догодити и ситуација да уговором о

¹⁷ И. Јанковец, *Привредно право*, Службени лист СРЈ, Београд, 1999, 560.

¹⁸ Н. Јовановић, В. Радовић, М. Радовић, *Трговинско право*, Универзитет у Београду Правни факултет, Центар за издаваштво и информисање, Београд, 2021, 395; V. Gorenc, V. Šmid, *Poslovno pravo u turizmu i ugostiteljstvu*, Školska knjiga, Zagreb, 1999, 146-149.

¹⁹ Посебне узансе у туризму, *Службени гласник РС*, бр. 33/2001, узанса 10.

²⁰ Д. Вујисић, А. Мићовић, *op. cit.*, 180.

²¹ ЗОО, члан 888.

алотману уопште нису ни предвиђене цене угоститељских услуга. У таквој ситуацији, туристичка агенција је дужна да лицима која упућује у хотел зарачуна цену према ценовнику угоститеља.²²

Г. Достављање листе гостију

У случају да је уговор о алотману закључен за групу гостију, обавеза туристичке агенције јесте и да угоститељу благовремено достави листу гостију са којима агенција има закључен уговор. Листа гостију садржи све потребне податке и информације о идентитету госта који ће боравити у хотелу у одређеном временском интервалу. Такође, уз то је неопходно да листа гостију садржи и квалитет услуга које треба да буду пружене самом госту (у погледу смештаја, исхране, додатних активности, итд). Угоститељ ће бити дужан да се придржава овакве листе, а у супротном ће бити дужан да туристичкој агенцији накнади штету. Изузетно, угоститељ не одговара за потешкоће које могу настати при пружању услуге смештаја, ако туристичка агенција закасни са достављањем листе гостију.²³

Д. Издавање ваучера

Последња обавеза коју има туристичка агенција је обавеза издавања ваучера. Ваучер подразумева исправу која је непреносива и која гласи на име или на групу гостију, у којој туристичка агенција даје налог угоститељу за пружање угоститељских услуга. Битно је истаћи да се самим ваучером заправо потврђује да је корисник ваучера лице које шаље туристичка агенција, односно лице са којим туристичка агенција има закључен уговор. Међутим, ваучер нема никакво правно дејство без закљученог уговора, нити је угоститељ дужан да госту пружи услугу која није назначена у ваучеру. Ваучер мора да садржи најмање следеће: 1) назив агенције; 2) назив угоститеља; 3) име госта; 4) врсту, обим и време извршења услуга; 5) број, датум и место издавања и потпис овлашћеног лица.²⁴

На основу ове исправе врши се обрачун узајамних потраживања између туристичке агенције и угоститеља.²⁵ Међутим, обрачун између угоститеља и агенције за услуге које је гост искористио у угоститељском објекту може се извршити и без ваучера.²⁶ Ваучер је посебан легитимациони папир којим се према угоститељу легитимише лице овлашћено за коришћење уговорених угоститељских услуга и других угоститељских услуга.²⁷

²² М. Мићовић, *Привредно право*, Институт за правне и друштвене науке, Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, 2014, 462.

²³ Д. Вујисић, А. Мићовић, *op. cit.*, 177.

²⁴ Посебне узансе у туризму, *Службени гласник РС*, бр. 33/2001, узанса 59.

²⁵ Д. Вујисић, А. Мићовић, *op. cit.*, 178.

²⁶ М. Кнежевић, *Уговор о ангажовању угоститељских капацитета - уговор о алотману*, Е-Параграф 289, Београд, 2008, 4.

²⁷ *Ibid.*

Ако није уговорено да услуге директно плаћа гост, агенција је дужна да изда ваучер и да га с једном копијом уручи угоститељу, по госту, водичу, поштом или на неки други начин, пре почетка пружања услуга.²⁸ Поменути узансама је утврђено и да издавање ваучера подлеже посебном претходно постигнутом договору између угоститеља и агенције у вези са услугама које треба да се обезбеде.

III ОБАВЕЗЕ УГОСТИТЕЉА

Основне обавезе угоститеља које произлазе из закона су: обавеза стављања на располагање одређених смештајних капацитета, обавеза пружања угоститељских услуга, обавеза немењања цена услуга, обавеза плаћања провизије као и обавеза једнаког поступања према свим гостима.

А. Обавеза стављања на коришћење уговорених смештајних капацитета

Поменута обавеза угоститеља налази свој основ у Закону о облигационим односима. Битно је истаћи да се законом ова обавеза угоститеља третира као неопозива, што конкретно значи да се угоститељ поменуте обавезе не може одрећи или уговорити испуњење обавезе на начин који је супротан законским прописима. С тим у вези, дефинисано је да угоститељ преузима коначну и неопозиву обавезу да у току одређеног времена стави на коришћење уговорени број лежаја и пружи лицима која упућује туристичка агенција услуге наведене у посебној писменој исправи.²⁹ Из поменуте законске одредбе произлази значај ваучера као писмене исправе и његова правна неодвојивост од закљученог уговора о алотману. Та правна неодвојивост се огледа и у томе да је у највећем броју ситуација поменута писмена исправа и основ за намирење потраживања које уговорне стране имају једна према другој. Битно је истаћи и да се законом дефинише да је ова обавеза угоститеља коначна. Тиме се заправо потврђује да је сам угоститељ везан закљученим уговором те да, у складу са тим, он не може уговорити са другом туристичком агенцијом ангажовање капацитета који су већ резервисани на основу поменутог уговора.³⁰

Б. Обавеза пружања угоститељских услуга

На основу закљученог уговора, обавезује се угоститељ да госту пружи услуге које су наведене у уговору о алотману и које су, као такве, прецизиране у посебној писменој исправи – ваучеру. Предмет ове обавезе угоститеља су, пре свега, услуге смештаја и прехране (тзв. пансион или полупансион).³¹ Међутим, проблем се у овој ситуацији може појавити уколико услуге које угоститељ мора

²⁸ Посебне узансе у туризму, *Службени гласник РС*, бр. 33/2001, узанса 64.

²⁹ ЗОО, члан 891.

³⁰ ЗОО, члан 891.

³¹ Д. Вујисић, А. Мићовић, *op. cit.*, 169.

пружити нису прецизиране уговором о алотману. У таквим ситуацијама, поменуте услуге, угоститељ је дужан да изврши у границама расположивих капацитета.³² С тим у вези, постоји још једно правило које је директно повезано са овим, а које је прецизирано законским одредбама. У том смислу, потребно је истаћи да угоститељ, приликом испуњења својих уговорених обавеза, мора да се понаша у складу са обавезом једнаког поступања³³. Та обавеза подразумева једнако третирање свих гостију од стране угоститеља. Другим речима, угоститељ је дужан да лицима које је послала туристичка агенција услуге пружи на исти начин и под истим условима као и лицима са којима је непосредно закључио уговор.

Угоститељ је дужан да, приликом испуњења својих уговорних обавеза, има у виду листу гостију, као и обавезу поступања по истој. То конкретно значи да гост има право на смештај у уговореном објекту, као и да објекат буде уговорене категорије. С тим у вези, гост има право на накнаду штете уколико му угоститељ не обезбеди смештај у уговореном објекту, као и у угоститељском објекту уговорене категорије.³⁴ Посебним узансама у туризму се предвиђа да евентуални смештај у објекат више категорије, као и повећани трошкови превоза падају на терет угоститеља. У случају смештаја групе гостију у други објект исте или више категорије угоститељ је дужан да све чланове групе смести у исти објект.³⁵

У свим поменутим ситуацијама се од угоститеља очекује да поступа благовремено, те да туристичку агенцију у потпуности извести о свим евентуалним променама које су се догодиле од момента закључења уговора. Посебна правна правила важе за објект који је у моменту закључења уговора био у фази изградње или реконструкције. С тим у вези, ако у овим конкретним ситуацијама угоститељ оцени да објект у време почетка важења уговора неће бити у стању погодном за пријем гостију дужан је да без одлагања обавести агенцију о овим чињеницама.³⁶

Посебна ситуација је предвиђена и за случај да гости поднесу приговор на услуге које им је пружио угоститељ. У таквим ситуацијама предвиђено је да је угоститељ у обавези да одмах размотри и одговори на приговоре које је гост ставио, чиме се опет у први план ставља принцип благовремености поступања угоститеља као уговорне стране у свим ситуацијама. Уколико се испостави да је приговор оправдан, госту ће припадати право на накнаду штете коју је претрпео тим поводом. Посебним узансама се предвиђа и рок за приговор, али и рок за одговор на поменути приговор. С тим у вези, агенција је дужна да достави

³² Посебне узансе у туризму, *Службени гласник РС*, бр. 33/2001, узансе 11 и 105.

³³ ЗОО, члан 892.

³⁴ Посебне узансе у туризму, *Службени гласник РС*, бр. 33/2001, узанса 21.

³⁵ Посебне узансе у туризму, *Службени гласник РС*, бр. 33/2001, узанса 77.

³⁶ Посебне узансе у туризму, *Службени гласник РС*, бр. 33/2001, узанса 91.

угоститељу приговор госта у року од осам дана од дана пријема, док је угоститељ дужан да на достављени приговор одговори у року од осам дана.³⁷

В. Обавеза немењања цена услуга

Из разлога правне сигурности друге уговорне стране, али и правне сигурности гостију, угоститељу се намеће обавеза немењања цена почетно уговорених услуга. Тиме се путнику даје сигурност у погледу економског оптерећења којем ће бити подвргнут. Ипак, иако је ово правило, у пракси ипак постоје две ситуације у којима се морају уважити и интереси угоститеља. Реч је, пре свега, о ситуацијама које не зависе од моћи угоститеља, већ су у првом случају одраз посебне пословне политике угоститеља која мора бити благовремено саопштена другој уговорној страни, или, у другом случају, промене које су наступиле у курсевима размене валута. С тим у вези, угоститељ може променити цене ако о томе најмање шест месеци унапред обавести агенцију,³⁸ као и у случају промене у курсу размене валута које утичу на уговорену цену.³⁹ Законом о облигационим односима је прописано да се нове цене неће примењивати на услуге за које је већ достављена листа гостију, као ни на резервације које је угоститељ већ потврдио. Осим тога, утврђен је и рок у којем угоститељ може почети са применом нових цена. Нове цене могу се примењивати по истеку месец дана од њихове доставе туристичкој агенцији.⁴⁰

Интересантан је став који је изражен у кодексу *ECTAA-HOTREC* из 1996. године.⁴¹ Угоститељ је одговоран туристичкој агенцији за материјалну и нематеријалну штету ако промени цену услуга без сагласности туристичке агенције.⁴² Угоститељ, у складу са наведеним кодексом, није одговоран само у три ситуације: у случају дугорочних уговора, ако су промене условљене дажбинама и другим јавним наметима од стране државе и у случају увођења нових пореза.⁴³

Г. Обавеза плаћања провизије

Угоститељ је дужан да туристичкој агенцији плати провизију на промет остварен на основу уговора о алотману.⁴⁴ Битно питање јесте и на који начин се утврђује висина провизије коју је угоститељ дужан измирити. Висину

³⁷ Посебне узансе у туризму, *Службени гласник РС*, бр. 33/2001, узанса 83.

³⁸ Д. Вујисић, А. Мићовић, *op. cit.*, 172.

³⁹ *Ibid.*

⁴⁰ ЗОО, члан 893.

⁴¹ ЕСТАА-HOTREC, Ref. 960006/95221, Brussels, 1996, art. 5. У питању је кодекс понашања који је донет 1996. године, којим се уређују уговорни и пословни односи између туристичких агенција и угоститеља на нивоу Европске уније.

⁴² ЕСТАА-HOTREC, Ref. 960006/95221, Brussels, 1996, art. 5.

⁴³ ЕСТАА-HOTREC, Ref. 960006/95221, Brussels, 1996, art. 5.

⁴⁴ Н. Јовановић, В. Радовић, М. Радовић, *op. cit.*, 397.

провизије странке утврђују у уговору, с тим што је уобичајена провизија за односе између домаће агенције и угоститеља 5% на цену услуге, односно 3% ако је у питању уговор за рачун стране агенције, не урачунавајући провизију која се плаћа страној агенцији.⁴⁵ Провизија може бити линеарна и стимулативна. Линеарна провизија се одређује у одређеном проценту од цене пружених услуга, док се стимулативна (подстицајна) утврђује у различитим процентима зависно од коришћења ангажованих капацитета.⁴⁶

IV ЗАКЉУЧАК

Однос између туристичке агенције, са једне стране, и угоститеља, са друге стране, прожет је бројним преплитањима и међусобним везама. Проблеми који су се у пословној пракси дешавали наметнули су и потребу да се законодавац овим питањем посебно забави. Другим речима, уговор о алотману се појавио као последица потребе и настојања да се пословни однос између угоститеља и туристичке агенције правно уоквири, те да обе уговорне стране буду правно заштићене. Тиме се јасно истиче и то да је по свом карактеру овај уговор двостранообавезујући правни посао у којем обе уговорне стране имају одређена права и обавезе. Осим тога, поменути уговор се показао и нарочито корисним у условима успостављања дуже пословне сарадње између поменутих субјеката. Овим уговором се на јасан начин постиже, сасвим сигурно, већа доза правне сигурности поменутих субјеката, јер су тачно и прецизно установљена правила за случај да се обавезе из уговора не испуне, као и све правне последице које тим поводом могу наступити.

Andrija Popović*

OBLIGATIONS OF THE CONTRACTING PARTIES UNDER THE ALOTMAN CONTRACT

Summary

Allotment contract is a specific type of contract on tourist services. The mentioned contract is also regulated by the Law on Obligations. The need for special legal regulation of this contract arose from the business practice itself. Namely, until

⁴⁵ Посебне узансе у туризму, *Службени гласник РС*, бр. 33/2001, узанса 66.

⁴⁶ Н. Јовановић, В. Радовић, М. Радовић, *op. cit.*, 397., а према: Посебне узансе у туризму, *Службени гласник РС*, бр. 33/2001, узанса 93.

* Associate in higher education at the Faculty of Law, University of Kragujevac.

that moment, the travel agencies concluded a contract with the traveller on organizing the trip. However, the conclusion of the mentioned contract brought the travel agency into various types of business risks, and in theory and practice there was a tendency for a contract that will eliminate the mentioned risks. The first problem that could arise was related to the situation of offering accommodation facilities to the traveller, so that after some time it turns out that they are full. This could put the traveller, as one of the contracting parties, in a state of legal uncertainty. On the other hand, the travel agency would be obliged to pay a fee for all contracted capacities, regardless of the fact that it failed to fill them. Precisely out of the need to eliminate these inconsistencies from practice, allotment agreement was created, which resolved the biggest risks that may arise during the implementation of contractual obligations.

Keywords: allotment contract, travel agency, restaurateur, catering facilities.